

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedy Ing. Mgr. Martina Jakuba Bruse a soudců JUDr. Jiřího Derfla a JUDr. Martiny Vernerové ve věci

žalobkyně: **E.E., a.s.**, IČO: 27274306,
sídlem Žižkova 152, 436 01 Litvínov,
zastoupena JUDr. Ivanou Zamazalovou, advokátkou,
sídlem Červenohrádecká 1557, 431 11 Jirkov,

proti

žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor územního plánování
a stavebního řádu,**
sídlem Velká Hradební 3118/48, 400 01 Ústí nad Labem,

za účasti osoby
zúčastněné na
řízení: **Občanské sdružení pro rozvoj Mníšku, z.s.**, IČO: 22865616,
sídlem Mníšek č. ev. 77, 435 45 Nová Ves v Horách,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 9. 2019, č. j. KUUK/84779/2019/UPS,
JID: 102390/2019/KUUK,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím své právní zástupkyně domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 9. 2019, č. j. KUUK/84779/2019/UPS, JID: 102390/2019/KUUK, kterým bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Litvínov, odbor stavebního úřadu, (dále jen „stavební úřad“) ze dne 20. 3. 2019, č. j. MELT/19179/2019/PRSTAV2. Tímto rozhodnutím stavební úřad podle § 142 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) deklaroval, že žalobkyni nevzniklo právo provést na základě certifikátu autorizovaného inspektora Ing. Jany Hejnalové, evid. č. 0056, vydaného dne 27. 4. 2012, stavbu „*Větrný park Mníšek*“. Žalobkyně se v žalobě zároveň domáhala toho, aby soud zrušil také uvedené rozhodnutí stavebního úřadu a uložil žalovanému povinnost nahradit jí náklady soudního řízení.

Žaloba

2. Žalobkyně popsala, že řízení bylo zahájeno z podnětu osoby zúčastněné na řízení (dále také jen „spolek“). V odvolání proti rozhodnutí stavebního úřadu se žalobkyně soustředila zejména na aspekt formálního požadavku správního orgánu, aby byl osloven spolek, přestože se všemi jeho tehdejšími členy bylo v době přípravy certifikátu i před započítáním realizace té části stavby, která se dotýká členů sdružení, jednáno a následně byly se všemi členy spolku uzavřeny kompenzační smlouvy. V podrobnostech žalobkyně odkázala na odůvodnění svého odvolání včetně navrhovaných důkazů. Žalovaný se s jejími námitkami řádně nevypořádal a neposoudil stav věci s ohledem na požadavek materiální pravdy ve smyslu § 3 správního řádu. Bez bližšího zkoumání si vyhodnotil povahu smluv tak, že nemají souvislost se spolkem. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí nevyplývá, že by provedl důkaz těmito smlouvami podle § 143 odst. 3 správního řádu (pozn. soudu – myšlen zřejmě § 142 odst. 3 správního řádu), podle něhož pro dokazování v řízení o určení právního vztahu platí § 141 odst. 1 správního řádu obdobně.
3. Žalobkyně dále namítla, že žalovaný se měl zabývat tím, zda byly splněny podmínky pro to, aby věc byla k návrhu spolku přezkoumávána v režimu § 142 správního řádu, či nikoli a mělo být postupováno jinak. Podle žalobkyně postup podle § 142 správního řádu nebyl z dále uvedených důvodů správný.
4. Certifikát autorizovaného inspektora je veřejnoprávním správním aktem, který spadá do definičního vymezení obsaženého v § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Jelikož v případě certifikátu bylo odvolání dle správního řádu explicitně odmítnuto (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu č. j. 2 As 37/2011-81, č. j. 2 As 36/2011-81, č. j. 7 As 86/2011-102, č. j. 1 As 92/2011-182, č. j. 1 As 72/2010-114, a další), připadá podle žalobkyně v úvahu pouze podání správní žaloby bez předchozího podání odvolání proti certifikátu autorizovaného inspektora (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2011, č. j. 2 As 37/2011-81).
5. Povaha certifikátu oznámeného stavebnímu úřadu dle § 117 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, (dále jen „stavební zákon“) se vymyká běžnému plnění ze soukromoprávní smlouvy a vrchnostenské postavení autorizovaného inspektora vůči stavebníkovi a ostatním osobám, které byly účastníky stavebního řízení, je odlišuje od vztahu mezi účastníky soukromoprávního vztahu (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 72/2010-114, usnesení Ústavního soudu ze dne 24. 2. 2016, sp.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

zn. II. ÚS 439/16, usnesení Ústavního soudu ze dne 2. 4. 2012, sp. zn. I. ÚS 557/12, usnesení Ústavního soudu ze dne 13. 3. 2012, sp. zn. IV. ÚS 558/12, a další).

6. Tomuto výkladu podle žalobkyně nasvědčuje i následná novelizace stavebního zákona účinná od 1. 1. 2013. Tou byla do zákona doplněna ustanovení umožňující podat proti certifikátu námitky v zákonem stanovené patnáctidenní lhůtě po jeho uveřejnění stavebním úřadem, a to ze zákonem stanovených důvodů. Tím byl podle žalobkyně postup případného přezkoumání certifikátu de facto postaven naroveň tomu, jak je možno přezkoumat stavební povolení, tedy je s ním v rámci stavebního zákona pracováno jako s rozhodnutím dle definičního vymezení obsaženého v § 65 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně se proto domnívá, že ve věci měla být použita jí uvedená rozhodnutí Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu a že nelze přihlížet k rozhodnutím citovaným v napadeném rozhodnutí. Odvolání ani správní žaloba proti certifikátu přitom nebyly podány ve lhůtě pro takové opravné prostředky stanovené příslušnými právními předpisy. „Opomenutý“ spolek začal být aktivní až více než 6 let po vydání certifikátu.
7. S ohledem na uvedené důvody proto podle žalobkyně nelze podle § 142 správního řádu deklarovat, že právo provést stavbu „*Větrný park Mníšek*“ nevzniklo, a to i s ohledem na to, že spolek neprokázal, že takové rozhodnutí je nezbytné pro uplatnění jeho práv. Závěrem žalobkyně poukázala na to, že musí být chráněna i dobrá víra žalobkyně jako stavebníka a práva jí v této dobré víře z certifikátu nabytá, jako např. práva z kolaudačního souhlasu na část této stavby pod názvem „*Mníšek, ppč. X - kVN- E. E., a. s. – VTE*“, vydaného dne 22. 6. 2018 pod sp. zn. OSÚ/5811/2018/DRD/3849, č. j. MELT/34245/2018/KS.

Vyjádření žalovaného k žalobě

8. Žalovaný k výzvě soudu předložil správní spis a písemné vyjádření k žalobě, v němž navrhl její zamítnutí a odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Dále uvedl, že žalobkyni zmíněné kompenzační smlouvy byly součástí správního spisu a že se s nimi vypořádal na straně 5 napadeného rozhodnutí. Smlouvy se týkaly pouze vlastnických práv fyzických osob k sousedním nemovitostem. Spolek měl v daném případě postavení účastníka stavebního řízení dle § 70 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „zákon o ochraně přírody“). Nevystupoval zde jako vlastník sousedního pozemku nebo stavby, ale hájil zájmy přírody a krajiny. Smlouvy na kompenzační příspěvky na zabezpečení nemovitosti s ním tedy nemohly být uzavřeny.
9. Z judikatury uvedené v napadeném rozhodnutí zdůraznil zejména rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2016, č. j. 5 As 66/2016-47, a předchozí rozsudek tohoto soudu č. j. 1 As 66/2016-104, ve kterém byla řešena otázka přezkumu certifikátu autorizovaného inspektora, k jehož vydání došlo do 31. 12. 2012. Nejvyšší správní soud se v něm zabýval i usnesením Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 439/16, na nějž se žalobkyně odvolává. Dospěl přitom k závěru, že „*všechny další dotčené osoby, které by mohly být dotčeny vznikem práva stavby na základě oznámení doprovázeného certifikátem, mohou využít postupu § 142 správního řádu*“. K otázce nezbytnosti podání žádosti o vydání rozhodnutí podle § 142 správního řádu žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 12. 2012, č. j. 9 As 147/2012-66. K podání takové žádosti není stanovena lhůta, spolek proto mohl podat žádost i šest let po vydání certifikátu. Žalovaný měl rovněž za to, že v řízení podle § 142 správního řádu nelze s ohledem na jeho deklaratorní povahu a účel zohlednit případnou dobrou víru žalobce ve zdánlivý právní stav.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Vyjádření osoby zúčastněné na řízení

10. Občanské sdružení pro rozvoj Mníšku, z.s., jako osoba zúčastněná na řízení, se ve svém vyjádření k žalobě vyjádřila ke skutečnostem uvedeným v odvolání, které žalobkyně podala proti rozhodnutí stavebního úřadu, k emailové komunikaci k odvolání přiložené a ke kompenzačním smlouvám, které měla žalobkyně předložit k odvolání proti předběžnému opatření v březnu 2019. K těmto smlouvám namítala především to, že zatímco certifikát byl stavebnímu úřadu oznámen v dubnu 2012, tyto smlouvy byly uzavřeny až v roce 2014. Uvedla rovněž, že žádost v tomto řízení byla podána až v létě 2018 z toho důvodu, že o oznámení certifikátu do té doby neměla tušení.

Další vyjádření žalobkyně

11. Žalobkyně k vyjádření osoby zúčastněné na řízení popsala vývoj celého projektu.

Posouzení věci soudem

12. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, neboť žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasil a žalobkyně soudu do dvou týdnů od doručení příslušné výzvy nesdělila svůj nesouhlas s takovýmto projednáním, ačkoli byla ve výzvě výslovně poučena, že nevyjádří-li se v dané lhůtě, má se za to, že souhlas s rozhodnutím bez jednání byl udělen.
13. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení vedeném podle části třetí prvního dílu hlavy druhé s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
14. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
15. Z předloženého správního spisu soud zjistil, že osoba zúčastněná na řízení (spolek) dne 18. 6. 2018 u stavebního úřadu podala žádost o zahájení řízení o určení právního vztahu, kterou se domáhala toho, aby stavební úřad rozhodl, zda žalobkyni na základě certifikátu autorizovaného inspektora Ing. Jany Hejnalové, vydaného a stavebnímu úřadu oznámeného dne 27. 4. 2012, vzniklo právo provést stavbu „Větrný park Mníšek“, či nikoliv, resp. zda toto právo stále trvá, či zda již zaniklo. Osoba zúčastněná na řízení namítala, že ve věci byla účastníkem řízení, a autorizovaná inspektorka tak měla s ohledem na znění § 117 odst. 1 stavebního zákona ve znění účinném do 31. 12. 2012 povinnost zajistit a přiložit i její souhlas, což se však nestalo. Stavební úřad v rozhodnutí ze dne 20. 3. 2019, č. j. MELT/19179/2019/PRSTAV2, podle § 142 odst. 1 správního řádu deklaroval, že žalobkyni nevzniklo právo provést na základě certifikátu autorizovaného inspektora Ing. Jany Hejnalové, evid. č. 0056, vydaného dne 27. 4. 2012, stavbu „Větrný park Mníšek“.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Žalobkyně proti tomuto rozhodnutí podala včasné odvolání, ke kterému přiložila též kopie Smluv o spolupráci a úhradě kompenzačního příspěvku na vybudování technického zabezpečení nemovitosti proti hluku a pohledovým podmínkám stavby „*Větrný park Mníšek*“. Tyto smlouvy byly uzavřeny mezi žalobkyní označenou jako „investor“ a fyzickými osobami vlastníci různých nemovitostí v k. ú. Mníšek v Krušných Horách a označenými jako „občan“, a to v období června a července 2014.

16. Soud se nejprve vypořádal s odkazem žalobkyně na podrobnosti uvedené v odvolání, které podala proti rozhodnutí stavebního úřadu, a to včetně tam navržených důkazů. K tomu soud uvádí, že v případě žalobních námitek se žalobce nemůže omezit na pouhý obecný, typový odkaz na spis či jeho část (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2009, č. j. 8 As 53/2008-93, publ. pod č. 2026/2009 Sb. NSS). Řízení před správním soudem není pokračováním správního řízení, jde o řízení zcela oddělené, a proto nelze při formulaci žalobních bodů pouze odkazovat na písemnosti ve správním řízení. Odkaz na skutkovou či právní argumentaci lze akceptovat jako součást žalobních důvodů pouze za výjimečných podmínek, přičemž jednou z nich nevyhnutelně je, aby byl v textu žaloby učiněný odkaz zcela konkrétní, směřující na jednoznačně individualizovanou a nezaměnitelnou skutkovou či právní argumentaci, tj. na konkrétní bod. Tato primární podmínka není v nyní projednávané věci naplněna, neboť odkaz žalobkyně na odvolací námítka včetně navržených důkazů a řádné nevypořádání se s nimi je obecný a neváže se k jakémukoli konkrétnímu tvrzení.
17. Žalobce přitom je povinen vylicít, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58, publ. pod č. 835/2006 Sb. NSS). Obdobně např. v rozsudku ze dne 17. 2. 2006, č. j. 8 Azs 134/2005-44, publ. pod č. 572/2006 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud konstatoval, že za žalobní body nelze považovat ani prostý výčet paragrafů správního řádu, které údajně žalovaný porušil, ani jejich parafrázi bez jakékoliv specifikace.
18. Soud proto v obdobně obecném duchu jako žalobkyně konstatuje, že s jednotlivými námitkami uvedenými v odvolání se žalovaný vypořádal v napadeném rozhodnutí, přičemž žalobkyně měla v rámci včas uplatněných žalobních bodů logicky brojit proti způsobu, jak žalovaný její odvolací námítka posoudil, neboť předmětem žaloby je právě rozhodnutí žalovaného o odvolání; takové tvrzení však žaloba neobsahuje.
19. Žalobkyně dále namítala, že nebyl zjištěn stav věc v souladu s § 3 správního řádu, a to zřejmě v souvislosti s tím, že žalovaný podle ní měl povahu tzv. kompenzačních smluv uzavřených se všemi členy spolku vyhodnotit bez bližšího zkoumání tak, že nemají souvislost se spolkem. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí navíc podle žalobkyně nevyplývá, že by žalovaný v souladu s § 141 odst. 1 správního řádu provedl těmito smlouvami dokazování.
20. K tomu soud konstatuje, že uvedené smlouvy předložené žalobkyní spolu s odvoláním skutečně na první pohled nemají souvislost se spolkem (osobou zúčastněnou na řízení), neboť nebyly uzavřeny s ním, ale s vlastníky nemovitostí v k. ú. Mníšek v Krušných horách. Kromě toho byly uzavřeny více než dva roky po předložení předmětného Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

certifikátu autorizovaného inženýra stavebnímu úřadu a též jejich předmět a obsah je zjevně takový, že nelze vůbec uvažovat o tom, že by je bylo možné považovat za vyjádření (souhlas) účastníků řízení ke stavbě. Z uvedených důvodů nebylo třeba těmito smlouvami provádět dokazování.

21. Není dále pravdou, že by se žalovaný nezabýval tím, zda byly splněny podmínky pro to, aby věc byla k návrhu spolku posuzována v režimu § 142 správního řádu. Z odkazu na judikaturu Nejvyššího správního soudu, zejména rozsudek ze dne 6. 12. 2012, č. j. 9 As 147/2012-66, shrnutý na konci 3. strany napadeného rozhodnutí, jasně vyplývá, že žalovaný vycházel z právního názoru Nejvyššího správního soudu, podle kterého je podání žádosti o vydání rozhodnutí podle § 142 správního řádu jediným způsobem obrany proti zásahům do práv osob, které tvrdí, že byly ve zkráceném stavebním řízení podle § 117 stavebního zákona ve znění účinném do 31. 12. 2012 opomenuty, a nemohly tak uplatnit námitky proti provádění stavby. Rovněž zde žalovaný s odkazem na tento judikát uvedl, že v takovém případě se považuje za prokázanou podmínka, že vydání rozhodnutí podle § 142 správního řádu je nezbytné pro uplatnění práv žadatele.
22. Důvodnou soud neshledal ani námitku žalobkyně, podle které ve věci nemělo být postupováno právě podle § 142 správního řádu. Judikaturu, podle které se dotčené osoby proti certifikátu autorizovaného inspektora oznámenému do 31. 12. 2012 mají bránit přímo žalobou podanou ke správnímu soudu (viz např. žalobkyní zmiňovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2011, č. j. 2 As 37/2011-81, publ. pod č. 2369/2011 Sb. NSS, a z něj vycházející rozhodnutí), je totiž třeba označit za překonanou.
23. Podle § 117 odst. 1 stavebního zákona ve znění účinném do 31. 12. 2012 platilo, že uzavřeli stavebník s autorizovaným inspektorem smlouvu o provedení kontroly projektové dokumentace pro stavbu, kterou hodlá provést, může takovou stavbu pouze oznámit stavebnímu úřadu, jestliže byla opatřena souhlasná závazná stanoviska dotčených orgánů a vyjádření osob, které by byly účastníky stavebního řízení (§ 109), a nejde o stavbu, která je zvláštním právním předpisem, územně plánovací dokumentací nebo rozhodnutím orgánu územního plánování přímo označena jako nezpůsobilá pro zkrácené stavební řízení.
24. Podle § 117 odst. 3 stavebního zákona ve znění účinném do 31. 12. 2012 platilo, že autorizovaný inspektor certifikátem stvrzuje, že ověřil projektovou dokumentaci a připojené podklady z hledisek uvedených v § 111 odst. 1 a 2 a že navrhovaná stavba může být provedena. Na projektové dokumentaci tuto skutečnost vyznačí, uvede své jméno a příjmení, datum vydání certifikátu a opatří ji svým podpisem a razítkem se státním znakem České republiky. K certifikátu připojí návrh plánu kontrolních prohlídek stavby, závazná stanoviska dotčených orgánů a vyjádření osob, které by byly účastníky stavebního řízení (§ 109).
25. Podle § 117 odst. 4 stavebního zákona ve znění účinném do 31. 12. 2012 platilo, že pokud ve vyjádřeních podle odstavce 1 byly uplatněny námitky proti provádění stavby, autorizovaný inspektor je posoudí a projedná s osobami, které je uplatnily. Způsob vypořádání námitek a závěry, popřípadě podklady, z nichž vycházel, připojí autorizovaný inspektor k certifikátu podle odstavce 3. Nepodaří-li se při vypořádání námitek odstranit rozpory mezi osobami, které by jinak byly účastníky řízení, předloží jejich vyjádření spolu s projektovou dokumentací a závaznými stanovisky dotčených orgánů stavebnímu úřadu, který zajistí vypořádání námitek podle § 114 nebo usnesením rozhodne o námitkách ve své působnosti anebo usnesením rozhodne o nezpůsobilosti stavby pro zkrácené řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

26. Podle § 142 odst. 1 správního řádu správní orgán v mezích své věcné a místní příslušnosti rozhodne na žádost každého, kdo prokáže, že je to nezbytné pro uplatnění jeho práv, zda určitý právní vztah vznikl a kdy se tak stalo, zda trvá, nebo zda zanikl a kdy se tak stalo.
27. Správní orgány v projednávané věci dospěly k závěru, že osoba zúčastněná na řízení (spolek) by ve stavebním řízení byla jeho účastníkem, a to na základě tehdy účinného znění § 70 odst. 3 zákona o ochraně přírody. Žalobkyně tento závěr v žalobě nenapadla.
28. Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, v usnesení ze dne 6. 9. 2012, č. j. Konf 25/2012-9, publ. pod č. 2717/2012 Sb. NSS, konstatoval, že autorizovaný inspektor jmenovaný podle § 143 a násl. stavebního zákona není správním orgánem ve smyslu § 1 odst. 1 správního řádu a § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Jím vydaný certifikát (§ 117 odst. 2 stavebního zákona) není rozhodnutím správního orgánu (§ 65 s. ř. s.) přezkoumatelným ke správní žalobě soudem, ale plněním ze soukromoprávní smlouvy uzavřené se stavebníkem.
29. Obiter dictum pak zvláštní senát v předmětném usnesení k možnosti obrany osob, které by jinak byly účastníky stavebního řízení, proti certifikátu autorizovaného inspektora uvedl, že *„všechny další osoby (ve věcech dosud projednávaných šlo zpravidla o opomenuté sousedy coby osoby, které by byly účastníky, kdyby se vedlo stavební řízení), které by mohly být dotčeny vznikem práva stavby na základě oznámení doprovázeného certifikátem, mohou využít postupu podle § 142 spr. ř. Toto ustanovení upravuje zvláštní řízení o určení právního vztahu. [...] V dané situaci je tedy samostatné řízení podle § 142 spr. ř. nejvhodnějším (ostatně pro opomenuté účastníky v zásadě nenáročným a rychlejším než řízení soudní) možným prostředkem pro nápravu vad způsobených nezákonně vydaným a posléze oznámeným certifikátem. [...] Navrhovatel se v takovém řízení bude nejspíše domáhat toho, aby stavební úřad určil, že stavebníkovi právo provést stavbu nevzniklo. Připomenout je třeba i to, že pro použití § 142 spr. ř. není rozhodné, zda stavební zákon má nebo nemá upravenou pravomoc stavebního úřadu k vydávání deklaratorních rozhodnutí řešících spory. [...] Výsledkem řízení je pravomocné rozhodnutí, které musí stavební úřad vydat ve lhůtách dle § 71 spr. ř., tj. bez zbytečného odkladu, jinak zpravidla do 30 dnů. Proti tomuto rozhodnutí stavebního úřadu je pak dále možné se odvolat běžným způsobem, případně proti rozhodnutí o odvolání podat žalobu ke správnímu soudu dle § 65 s. ř. s. [...] V případě, že stavební úřad během řízení dle § 142 spr. ř. shledá, že certifikát byl vydán bez splnění zákonných předpokladů, zejména neoprávněnou osobou, na základě nezákonného postupu, v rozporu s územně plánovací dokumentací, bez souhlasných závazných stanovisek všech dotčených orgánů nebo bez souhlasných vyjádření všech osob, které by byly účastníky stavebního řízení, nevypořádal řádně námitky potenciálních účastníků stavebního řízení, resp. nepředložil nevypořádané rozpory stavebnímu úřadu atd., vydá stavební úřad deklaratorní rozhodnutí o tom, že stavebníkovi právo provést stavbu nevzniklo. Následně by stavební úřady jako orgány státního dozoru ve věcech územního plánování a stavebního řádu mohly postupovat dle § 171 stavebního zákona a vyzvat stavebníka ke zjednání nápravy nebo rozhodnutím uložit povinnost zjednat nápravu v přiměřené lhůtě. Není dále vyloučeno ani nařízení odstranění stavby dle § 129 či kontrolní prohlídka stavby dle § 134 stavebního zákona a v jejím důsledku postup dle odst. 4 tohoto ustanovení. Nedostatek v činnosti autorizovaného inspektora může vyřešit navrhovatel rovněž jako orgán dozoru dle § 171, a to rozhodnutím o odvolání autorizovaného inspektora podle § 144 odst. 2 stavebního zákona. [...] Bez ohledu na to, že řízení dle § 142 spr. ř. zřejmě dosud nebylo v obecné praxi správních orgánů příliš využíváno, upravuje toto ustanovení rychlý a účinný prostředek nápravy nezákonně vydaného certifikátu. Navíc přesně dopadá na situaci,*

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

která přijetím § 117 stavebního zákona nastala, neboť je určeno pro řízení o věcech, které není možné vyřešit v rámci jiných správních řízení.“

30. Rozporem citovaného usnesení zvláštního senátu a žalobkyní namítaného usnesení Ústavního soudu ze dne 24. 2. 2016, sp. zn. II. ÚS 439/16, se Nejvyšší správní soud zabýval v rozsudku ze dne 8. 6. 2016, č. j. 2 As 52/2016-84, stejně jako v rozsudku ze dne 11. 5. 2016, č. j. 1 As 66/2016-104, či rozsudku ze dne 30. 11. 2016, č. j. 5 As 66/2016-47, (z něj v nyní projednávané věci vycházel i žalovaný). Dospěl přitom k závěru, že *„pokud by (Nejvyšší správní soud) v posuzované věci postupoval způsobem nastíněným v usnesení Ústavního soudu, de facto by tím znemožnil ochranu veřejných subjektivních práv žalobců. Ti jednali v souladu se závazným názorem vyjádřeným v usnesení zvláštního senátu č. j. Konf 25/2012 – 9, a tedy namísto správní žaloby proti certifikátu autorizovaného inspektora podali žádost dle § 142 správního řádu. V současné době lhůta pro podání správní žaloby již dávno uplynula a jiný další prostředek obrany podle předchozí judikatury český právní řád neposkytuje. Při věcném posouzení věci tedy Nejvyšší správní soud následoval závazný právní názor vyjádřený v usnesení zvláštního senátu č. j. Konf 25/2012 – 9, že „všechny další osoby [...], které by mohly být dotčeny vznikem práva stavby na základě oznámení doprovázeného certifikátem, mohou využít postupu podle § 142 správního řádu.“*
31. Odkázat lze dále i na usnesení Ústavního soudu ze dne 25. 10. 2016, sp. zn. IV. ÚS 2497/16, kterým tento soud odmítl ústavní stížnost právě proti výše uvedenému rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 5. 2016, č. j. 1 As 66/2016-104, s tím, že *„Ústavní soud respektuje určující moment posouzení konkrétní věci, totiž volbu takového řešení, které bude lépe sloužit ochraně práv žadatele jako žalobce a nebude mu bránit v přístupu k soudu.“*
32. V rozsudku ze dne 6. 12. 2012, č. j. 9 As 147/2012-66, Nejvyšší správní soud konstatoval, že *„zvláštní senát v postupu podle § 142 s. ř. shledal jedinou možnou obranu proti zásahům do práv dotčených osob v případě vydání certifikátů autorizovaných inspektorů, přičemž již ze samotné této skutečnosti tak v případě žádostí této povahy vyplývá automatické prokázání nezbytnosti jejího podání k uplatnění práv těchto dotčených osob.“*
33. Pro úplnost soud poukazuje též na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 12. 2019, č. j. 9 As 236/2018-19, podle kterého *„stěžovateli tedy nelze přisvědčit, že postačuje, pokud dotčená osoba (zde žalobce) dostane přiměřenou příležitost k vyjádření a, nevyjádří-li se, musí strpět vydání certifikátu a provedení stavby. Nečinnost či „mlčení“ dotčené osoby (ať již jsou jeho důvody jakékoli) zde nelze vykládat jako implicitní „souhlas“ či – slovy zákona – jako její „vyjádření“, které je dostačující k tomu, aby mohl být vydán certifikát dle § 117 odst. 1 stavebního zákona. Dotčené osoby nemají k poskytnutí vyjádření žádnou lhůtu a je jen na stavebníkovi, respektive autorizovaném inspektorovi, aby fakticky zajistili, že dotčené osoby budou jednat a vyjádření vydají. V opačném případě nezbývalo stavebníkovi než podat žádost o „klasické“ stavební povolení.“*
34. K uvedeným judikatorním závěrům Nejvyššího správního soudu, se kterými se zcela ztotožňuje, zdejší soud dodává, že podání návrhu na zahájení řízení o určení právního vztahu dle § 142 správního řádu není omezeno žádnou lhůtou.
35. K namítané nutnosti ochrany dobré víry na straně žalobkyně a práv nabytých na základě certifikátu pak soud konstatuje, že účelem deklaratorního rozhodnutí podle § 142 správního řádu je pouze konstatovat, zda určitý právní vztah vznikl – v nyní projednávaném případě tedy, zdali žalobkyni jako stavebníkovi vzniklo právo provést předmětnou stavbu. Takovéto rozhodnutí musí vycházet ze skutkového stavu k okamžiku

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

tvrzeného vzniku práva provést stavbu, správní orgán se proto má zabývat výhradně posouzením existence tohoto práva, nikoliv dalšími okolnostmi, následným procesním či skutkovým vývojem věci a poměřovat k okamžiku vydání deklaratorního rozhodnutí jednotlivé v kolizi stojící zájmy dotčených osob.

36. Výrok deklaratorního rozhodnutí, podle kterého na základě oznámení certifikátu autorizovaného inspektora nevzniklo právo provést předmětnou stavbu, znamená realizaci takové stavby bez stavebního povolení, což je ovšem situace standardně řešitelná postupem dle stavebního zákona, tj. řízením o odstranění stavby, popřípadě řízením o jejím dodatečném povolení. Teprve v rámci takového následného řízení bude prostor pro posouzení všech relevantních okolností daného případu nastanuvších až po okamžiku oznámení příslušného certifikátu stavebnímu úřadu. Správní orgán bude muset v takovémto řízení kromě vyhodnocení obecných hledisek stanovených stavebním zákonem pro odstranění stavby, resp. její dodatečné povolení (§ 129 stavebního zákona), tedy zdali je vůbec možné takovou stavbu povolit s ohledem na požadavky na ni kladené přímo právními předpisy, mimo jiné také důsledně posoudit, zda žalobkyně skutečně nemohla být oprávněně v dobré víře v platnost certifikátu (v podrobnostech dále viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2018, č. j. 2 As 137/2018-43).
37. Z uvedených důvodů soud žalobu vyhodnotil v mezích uplatněných žalobních bodů jako zcela nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
38. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch a žalovanému nad rámec běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly, a ani jejich náhradu nepožadoval, proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 10. ledna 2022

Ing. Mgr. Martin Jakub Brus, v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)